

İSPANYA ÜLKE RAPORU

EKİM 2021

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER.....	2
2. GENEL EKONOMİK DURUM.....	6
3. DIŞ TİCARET	8
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	13
5. TÜRKİYE İLE TİCARET.....	15
EKLER:.....	18

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	İspanya Krallığı (Reino de España)
Nüfus	47,16 milyon (IMF-2021 tahmini)
Dil	İspanyolca (resmi dil), Katalanca, Baskça, Galisyaca. Özerk yönetimlerde yerel dil, ikinci resmi dil olarak kabul edilebilmektedir.
Yüzölçümü	504.782 km ²
Başkent	Madrid
Başlıca Şehirleri	Barcelona, Valencia, Sevilla, Zaragoza, Malaga
Yönetim Şekli	Parlamentar demokrasiye dayalı monarşi
Devlet Başkanı	Kral VI. Felipe
Para Birimi	Avro (€)

Üyesi Olduğu Başlıca Uluslararası Kuruluşlar: AB, BM ve bağlı kuruluşları, NATO, Avrupa Konseyi, OECD, AGİT, Akdeniz İçin Birlik (AİB), İber-Amerika Devletleri Örgütü (OEI)

Coğrafi Konum

Yüzölçümü 504.782 km² olan İspanya, Avrupa Birliği'nin ve Batı Avrupa'nın Fransa'dan sonra en büyük ikinci ülkesi olarak Avrupa kıtasının güneybatısında bulunan İber Yarımadası'nda yer almaktadır. Bu yarımadanın dışında Akdeniz'deki Balear Adaları, Afrika'nın kuzeyindeki Ceuta ve Melilla şehirleri ve Atlantik Okyanusu'ndaki Kanarya Adaları da İspanya ulusal sınırları içindedir. İspanya batıda yine İber Yarımadası'nda bulunan Portekiz, kuzeyde Fransa ve güneyde Birleşik Krallık'a bağlı Cebelitarık ile komşudur.

Ülkenin başlıca şehirleri, başkent Madrid, Barcelona, Valensiya, Sevilla, Zaragoza ve Malaga'dır.

Batı Avrupa'nın neredeyse en geniş topraklarına ve en az nüfus yoğunluğuna sahip ülkesi olan İspanya'da iklim ve coğrafya oldukça değişken bir yapı sergilemektedir. Deniz seviyesinden 610 metre yüksekte olan Meseta Platosu, gerek çorak toprakları gerekse kötü iklim koşullarından dolayı Avrupa'nın en verimsiz alanlarından biridir. Bununla beraber, başkent Madrid ekonomik olmaktan çok politik nedenlerle bu platonun merkezine kurulmuştur. Ülke nüfusu ve ekonomik faaliyetler çoğunlukla ülkenin sahil bölgelerinde ve ülkeyi kesen iki önemli nehrin etrafındaki vadilerde yoğunlaşmıştır. Bu nehirler kuzeyde Ebro ve güneyde Guadalquivir nehirleridir. Ebro nehri, Akdeniz'e dökülürken denizciliğe elverişli tek nehir olan Guadalquivir, Sevilla şehrinden geçer.

Avrupa'da İsviçre'den sonra ikinci en dağlık ülke olan İspanya'da, plato ve yüksek ovaları çevreleyen dağların batı kesimleri hariç, yarımadanın beşte ikisinden fazlasını sıradağlar kuşatır. Ülkenin kuzeybatı bölgesinde Kuzey Atlantik etkisiyle yağışlar bol ve iklim ılımandır. Akdeniz sahillerinde ise kışlar ılık ve yağışsız, yazlar sıcak geçer. Kuzey doğu sahillerinde yaz yağışları yeterli düzeydeyken güney doğu sahillerinde yağışların yetersizliği özellikle meyve üretiminin yoğun olduğu bu bölgede sulama sistemlerine başvurulmasını gerektirmektedir. Guadalquivir nehrinin geniş tarım alanları sağladığı güney İspanya'da da yağışların az olmasından dolayı sık sık kuraklıklar yaşanmaktadır. Ülkenin iç kısımlarında ve 1.200 metreyi aşan dağlık kesimlerde kara iklimi yaşanır. Diğer taraftan, Kanarya Adaları'nda tropikal bir iklim hakimdir.

Siyasi ve İdari Yapı

İspanya'nın yönetim şekli parlamenter demokrasiye dayalı monarşidir. Devlet başkanı Kral VI. Felipe'dir. Önceki Kral I. Juan Carlos, Haziran 2014'te tahttan feragat ettiğini açıklamış ve yerine oğlu VI. Felipe geçmiştir. Kral'ın yetkileri büyük ölçüde semboliktir. Esas yetki Kral'ın atadığı Hükümete aittir. Ancak, Kral, yasama organını feshetme ve Anayasa'da belirtilen koşullarda halkoyuna başvurma yetkisine sahiptir.

Yasama, Temsilciler Meclisi (Congreso de los Diputados) ve Senato (Senado) olmak üzere İki Kamaralı Ulusal Meclis (Cortes Generales)'ten oluşmaktadır. Yürütme Başbakan ve Bakanlar Kurulu tarafından gerçekleştirilmektedir.

İki kamaralı İspanya Meclisi, 350 seçilmiş milletvekili (Kongre/alt kanat) ve 266 senatörden (Senato/üst kanat - 208'i doğrudan seçilmiş, 58'i bölgesel temsilci olarak atanmış) oluşur. Ülkede her dört yılda bir seçim yapılır. Başbakan Kongre tarafından seçilmektedir.

General Franco'nun, 1975 yılındaki ölümüne kadar süren diktatörlüğünün ardından İspanya'nın ilk demokratik seçimleri Haziran 1977'de gerçekleştirilmiştir. Ülkede en son genel seçimler 10 Kasım 2019 tarihinde gerçekleştirilmiştir. 26 Mayıs 2019 tarihinde ise Avrupa Parlamentosu seçimleri ile özerk yönetimler ve belediye seçimleri eş zamanlı olarak gerçekleşmiştir.

Ülke; kentler, eyaletler ve özerk bölgelere ayrılmıştır. İspanya'da idari açıdan 17 özerk bölge (Endülüs, Aragon, Asturya, Kastilya-La Mancha, Valensiya, Extremadura, Galiçya, Rioja, Madrid, Murcia, Navarra, Balear Adaları, Bask Ülkesi, Kanarya Adaları, Kantabriya, Kastilya ve Leon ve Katalunya) ile Kuzey Afrika kıyısında 2 özerk şehir (Ceuta ve Melilla) bulunmaktadır. Yedi özerk bölgenin her biri (Asturias, Balearic Adaları, Cantabria, La Rioja, Madrid, Murcia, ve Navarre) aynı zamanda bir ildir. Her özerk bölge kendi yasalarını uygular. Devlet bunları tanınmanın yanı sıra kendi yasal düzenlemesinin bir parçası olarak korumaktadır.

Nüfus ve İstihdam

İspanya Ulusal İstatistik Ofisi'nin 23 Haziran 2021 tarihinde yayınladığı verilere göre ülke nüfusu 1 Ocak 2021 itibarı ile 47.394.223'tür. Yabancı nüfus 5.375.917'dir. Ülkeye yönelik göçler İspanya'nın nüfus profilini hızla değiştirmektedir. Ülkede en fazla nüfusu bulunan başlıca ülkeler sırası ile Fas, Romanya, Birleşik Krallık, Kolombiya, İtalya, Venezuela, Çin, Almanya, Ekvador ve Honduras'tır.

IMF verilerine göre 2021 yılında 47 milyon kişi ile dünyada 29. sırada yer alan İspanya nüfusunun 2026 yılında 48 milyon kişi olacağı tahmin edilmektedir.

Nüfusun % 60,8'i 20-64 yaş aralığında olup, yarıdan fazlası erkektir. Beklenen yaşam süresi 2021 yılında ortalama 83,33'tür.

Nüfus ülke içinde eşit olmayan bir şekilde dağılırarak, büyük şehirlerde ve kıyı şeridinde yoğunlaşmıştır. Nüfusun % 80'i kentsel alanlarda yaşamaktadır. Başlıca kentler başkent Madrid, Barselona ve Valensiya'dır. En kalabalık bölge 8,5 milyon nüfus ile Endülüs bölgesidir. Endülüs

bölgesini, 7,66 milyon nüfus ile Katalunya bölgesi, 6,76 milyon nüfus ile Madrid bölgesi, 5 milyon nüfus ile Valensiya bölgesi takip etmektedir.

İspanya, Batı Avrupa'nın en geniş arazili ve en düşük nüfus yoğunluğuna sahip ülkelerinden biridir. Nüfusun dağılımı, ülkedeki ekonomik ve siyasi dengeleri belirlemede önemli rol oynamaktadır.

Ülke topraklarının % 59,54'ü doğal alan, % 36,47'si tarımsal alanlardan oluşmaktadır.

6-16 yaşları arasındaki çocuklar için eğitim zorunludur. Üniversite öğrencilerinin sayısı ise sürekli artış göstermektedir. Ülkede toplam 73 üniversite bulunmakta olup, bunların 23 tanesi özeldir. Öğrencilerin %90'ı devlet üniversitelerine devam etmektedir.

Ülke nüfusunun % 75,2'si Katolik'tir. Ülke genelindeki resmi dil İspanyolca (Kastilyano)'dır. Ancak Katalanca, Baskça ve Galiçyaca da özerk bölgelerde (Katalunya, Bask Bölgesi, Galiçya, Valensiya, Navarra ve Balear Adaları) resmi dil olarak kullanılmaktadır. Bununla birlikte Valensiya Bölgesi'nde Katalanca'nın bir bask lehçesi olan Valensiyaca konuşulmaktadır.

İspanya'da yapısal olarak yüksek işsizlik söz konusudur. 2008-2013 ekonomik krizi nedeni ile ülkedeki işsizlik 2013 yılında % 27'lere kadar yükselmiştir. IMF'ye göre ülkedeki işsiz sayısının toplam işgücüne oranının 2021 yılında % 15,4 olacağı tahmin edilmektedir. Ülkede genç işsizliği yüksek düzeydedir. INE verilerine göre 2021 yılı ikinci çeyreği itibarı ile 25 yaş altı işsizlik oranı % 38,38'dir. INE'ye göre 2021 yılı ikinci çeyreği itibarı ile genel işsizlik ise % 15,26'dır.

Çalışan nüfusun yaklaşık % 77'si hizmet sektöründe, yaklaşık % 12'si ise sanayi sektöründe istihdam edilmektedir.

Doğal Kaynaklar

İklim ve fiziksel özellikleri Akdeniz kıyılarında ve adalarda dinamik bir turizm sektörüne katkıda bulunmaktadır. Ülke topraklarının yaklaşık % 10'u verimli, % 45'i orta verimlilikte, % 35'i düşük verimlilikte ve verimsiz, % 10'u kayalıktır. Yağışların az ve düzensiz olduğu Akdeniz kıyılarında kullanılan yoğun tarım tekniklerinin de etkisi ile toprak erozyonu ülkenin en önemli çevre sorunlarından biri haline gelmiştir. Ülke topraklarının % 30'u ekilebilir alan, % 8'i daimi ekilen alan, % 13'ü çayır ve mera ve % 33'ü de ormanlarla kaplıdır.

İspanya önemli petrol ve gaz kaynaklarına sahip olmamakla birlikte Batı Avrupa'nın mineral doğal kaynaklar açısından en zengin ülkesi konumundadır. Demir-dışı ve kıymetli metal üretiminde Avrupa'nın en önemli üreticisidir. 100'e yakın mineral ve maden rezervinin bulunduğu İspanya bunlardan 18'inde önemli miktarda üretim yapmaktadır. Bu metal ve mineraller; bakır, altın, demir, kurşun, çinko, alüminyum, magnezyum, civa, potasyum, flor, bentonit, kükürt, deniz ve kaya tuzu, kalay, kireçtaşı, tungsten ve kuvarsdır. Ülkenin kömür madenleri ve demir cevheri yatakları kuzeyde (Asturya, Kantabriya ve Bask), önemli civa rezervleri güneybatıda Almaden yakınlarında ve bakır ve kurşun yatakları da Endülüs'te bulunmaktadır. Asturya'daki altın madeni Avrupa'daki en büyük altın madenlerinden biridir. İspanya aynı zamanda granit ve mermerde dünyanın önde gelen üretici ve ihracatçılarından biridir.

İspanya, petrol ve doğal gaz ihtiyacının % 99'u ve kömür ihtiyacının % 70'i için ithalata bağımlı bir ülkedir.

2019 yılında 67 bin varil/günlük ham petrol üretimi ile 127 ülke arasında 56. sıradadır. 2019 yılında 3 milyar feet küplük doğalgaz üretimi ile 95 ülke arasında 80. sıradadır. İspanya, yenilenebilir enerji alanında dünyanın da önde gelen ülkelerinden biridir. 2030 için Ulusal Enerji ve İklim Planı üzerinde çalışmaktadır. Bu plan çerçevesinde, 2030 yılı itibarı ile ülkenin yenilenebilir enerji kaynaklarının İspanya'nın toplam enerji üretimindeki payının % 42'ye çıkarılması hedeflenmektedir. AB genelinde söz konusu hedef yalnızca % 10'dur. Ana hedef, bu payın 2050 yılında % 100 olmasıdır. Ayrıca ülke, sera gazı emisyonununun 1990 yılı seviyelerine göre % 20-21 oranında azaltılmasını hedeflemektedir. Tüm bu hedeflerin gerçekleştirilmesi ile birlikte ülkenin enerji verimliliği 2030 yılına kadar % 39,6 artmış olacaktır.

Doğal kaynaklar "Regalia İlkesi" düzenlemesi çerçevesinde devletindir. 21 Temmuz 1973 tarihli Madencilik kanunu ve 7 Kasım 1998 tarihli "Hidrokarbon Kanunu" mineral endüstrisini düzenlemektedir. Sanayi Ticaret ve Turizm Bakanlığı bünyesinde bulunan Enerji Politikası ve Madencilik Genel Müdürlüğü söz konusu kanunları uygulamaktadır. İspanya Madencilik ve Jeoloji Enstitüsü başlıca madencilik kuruluşlarındandır. 2002 ve 2004 yıllarında sektördeki devlet ve özel sektör monopollerinin aşamalı olarak kaldırılması ve liberalleşme yönünde önemli düzenlemeler yapılmıştır.

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2019	2020	2021*	2022*	2023*	2024*	2025*
GSYİH (Cari Fiyatlar - milyar \$)	1.393,2	1.280,46	1.439,96	1.570,91	1.659,88	1.742,7	1.819,73
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlar -%)	2,1	-10,8	5,7	6,4	2,6	2,0	1,6
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlar - \$)	29.576	27.179	30.537	33.171	34.907	36.508	37.986
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	0,7	-0,3	2,2	1,6	1,4	1,6	1,7
Cari Ödemeler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	2,1	0,7	0,4	1,4	1,4	1,3	1,2
Devletin Genel Net Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	82,2	103	104,5	101,9	102,3	102,8	103,8
Toplam Yatırımların GSYİH'ya Oranı (%)	20,9	20,7	21,1	21,9	22,3	22,3	22
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	14,1	15,5	15,4	14,8	14,1	13,9	13,8
Nüfus (milyon)	47,11	47,11	47,16	47,36	47,55	47,73	47,91

Kaynak: IMF-Ekim 2021

*: Tahmin

IMF verilerine göre İspanya 2021 yılı itibarı ile tahmini olarak yaklaşık 1,4 trilyon dolarlık GSYİH'sı ve 47 milyonluk nüfusu ile 196 ülke arasında dünyanın 14. büyük ekonomisidir.

İspanyol ekonomisi 2008 yılının ikinci yarısında resesyona girmiş, 2013'ün üçüncü çeyreğinde resesyon sona ermiştir. 2011-2013 döneminde hükümet tarafından alınan bütçe açığının azaltılması, işgücü yasası, kamu hizmetleri ve finansal sektör reformuna yönelik önlemler sonrasında İspanya diğer Avrupa ülkelerine kıyasla çok daha rekabetçi hale gelmiştir. İhracatta ve turizm gelirlerinde rekor seviyelere ulaşılması ve yanı sıra canlanan iç tüketim İspanya ekonomisinin yeniden olumlu bir görünüme kavuşmasını sağlamıştır.

Covid-19 pandemisinin ülke ekonomisi üzerinde çok olumsuz etkileri olmuştur. IMF'ye göre ülke GSYİH'sı 2020 yılında yaklaşık % 11 daralmıştır. 2021 yılında yeniden toparlanma etkisi ile GSYİH'nın % 5,7 oranında büyüyeceği tahmin edilmektedir.

Ülkede Covid-19 vakalarında 2021 yılı Ekim ayı ortası itibarı ile son 15 ayın en düşük ortalamasına (100 binde görülen vaka sayısı 50'nin altında) ulaşılmıştır. Bunda 2021 yılı Eylül ayında gevşetilen önlemlere karşın aşılama elde edilen başarı ve halkın maske kullanımına devam etmesi rol oynamıştır. İspanya Sağlık Bakanlığı verilerine göre 11 Ekim 2021 tarihi itibarı ile nüfusun % 77'si çift doz aşılama almıştır. Salgının seyrindeki bu olumlu gidiş büyüme beklentilerine de olumlu yansımaktadır. Ancak, yükselen enerji fiyatları ve salgının seyrinde olumsuz gelişme meydana gelmesi olasılığı büyümeyi aşağı çekecek risk unsurlarıdır.

İspanya, 2021 yılında cari fiyatlara göre 30.537 dolarlık kişi başına düşen milli gelir ile dünyada 34. sırada yer almaktadır.

2021 yılında % 2,2 olan tüketici fiyatlarına göre yıllık ortalama enflasyon oranınının 2022 yılında % 1,6 olacağı tahmin edilmektedir.

İspanya, hizmet sektörü temelli bir ekonomiye sahiptir. Dünya Bankası'na göre 2019 yılında ülkenin GSYİH'sı içinde tarım sektörünün payı % 3, sanayinin % 20 ve hizmetler sektörünün % 68'dir.

Diğer Batı Avrupa ülkeleri gibi İspanya ekonomisi de 2. Dünya Savaşı'nın ardından bir dönüşüm sürecine girmiş, bu süreçte tarım sektörünün önemi azalırken hizmet sektörünün önemi giderek artmış ve bu sektör ekonominin hakim sektörü haline gelmiştir. Perakendecilik, turizm, bankacılık ve telekomünikasyon sektörleri ekonomik faaliyetin en önemli unsurlarındandır. Turizm geleneksel olarak ülkenin en önemli sektörlerinden biridir. Ülke, 2019 yılında 83,5 milyon yabancı ziyaretçi tarafından ziyaret edilmiştir. Turizmden elde edilen gelir bakımından dünyada ABD'den sonra ikinci sıradadır. Küresel Covid-19 salgını turizmi çok olumsuz etkilemiş, ziyaretçi sayısı 2020 yılında 18,93 milyona gerilemiştir. 2021 yılının ilk 8 aylık döneminde ülkeye gelen ziyaretçi sayısı 15 milyondur.

GSYİH'nin %20'lik kısmını oluşturan sanayi sektörü ekonomideki önemini korumaktadır. Katalunya, Madrid, Endülüs, Valensiya en çok sanayileşmiş bölgelerdir.

Otomotiv sektörü lokomotif sektördür. Otomotiv, GSYİH'nin % 10'unu, ihracatın ise % 17'sini kapsamaktadır. Ülkede yıllık 2,8 milyon adet araç üretilmektedir. 10 özerk bölgede 17 otomotiv fabrikası ve 3.000 yan sanayi firması bulunmaktadır. Avrupa'nın 2., dünyanın 9. en büyük motorlu taşıt üreticisidir. Toplam cirosu 103 milyar Avro'dur. Ülke, otomotiv üretiminin % 82'sini ihraç etmektedir. Covid-19 nedeniyle oluşan pazar daralmasından en fazla etkilenen sektör otomotivdir. Bu nedenle, ülke ekonomisi Covid-19 pandemisinden çok etkilenmiştir.

Havacılık sanayi diğer bir önemli sektördür. Dünyadaki ticari hava taşıtlarının yarısı İspanyol teknolojisi kullanmaktadır. Boeing'in Ar-Ge merkezi İspanya'dadır. 11,8 milyar Avro cirosu ile Avrupa'da 5. sıradadır.

İspanya, yenilenebilir enerjide dünyada ilk sıradadır. Sektör, gelecekte teşviklerle daha da ilerleyecektir. Rüzgar enerjisinde de ileridir. ABD'de yatırımları bulunmaktadır. Toplam enerji ihtiyacının % 42'sinin yenilenebilir enerjiden karşılanması 2030 yılı hedefidir.

Kimya sanayi, GSYİH'nin %12'sini karşılamaktadır. Plastik, eczacılık ürünleri, temizlik malzemeleri ve boyalar önde gelmektedir.

Tarım ve gıda işleme de önemli bir sektördür. Dünyanın en büyük zeytin ve zeytinyağı üreticisidir. Dünyanın üçüncü büyük meyve-sebze üreticisidir. Katalunya bölgesi gıda işleme alanında önde gelmektedir. Gıda işleme sanayi toplam sanayi üretiminin % 20'sini kapsamaktadır.

Müteahhitlik hizmetleri de çok önemli bir sektördür. Altyapı sektöründe dünyada birinci sıradadır. Türkiye ile İspanya inşaat alanında birbirine rakip ülkelerdir. Ancak bu rekabet dünyanın farklı bölgelerindedir. İspanya Latin Amerika bölgesinde rekabet üstünlüğüne sahiptir. Bu nedenle bölgesel işbirliği imkanları mümkündür.

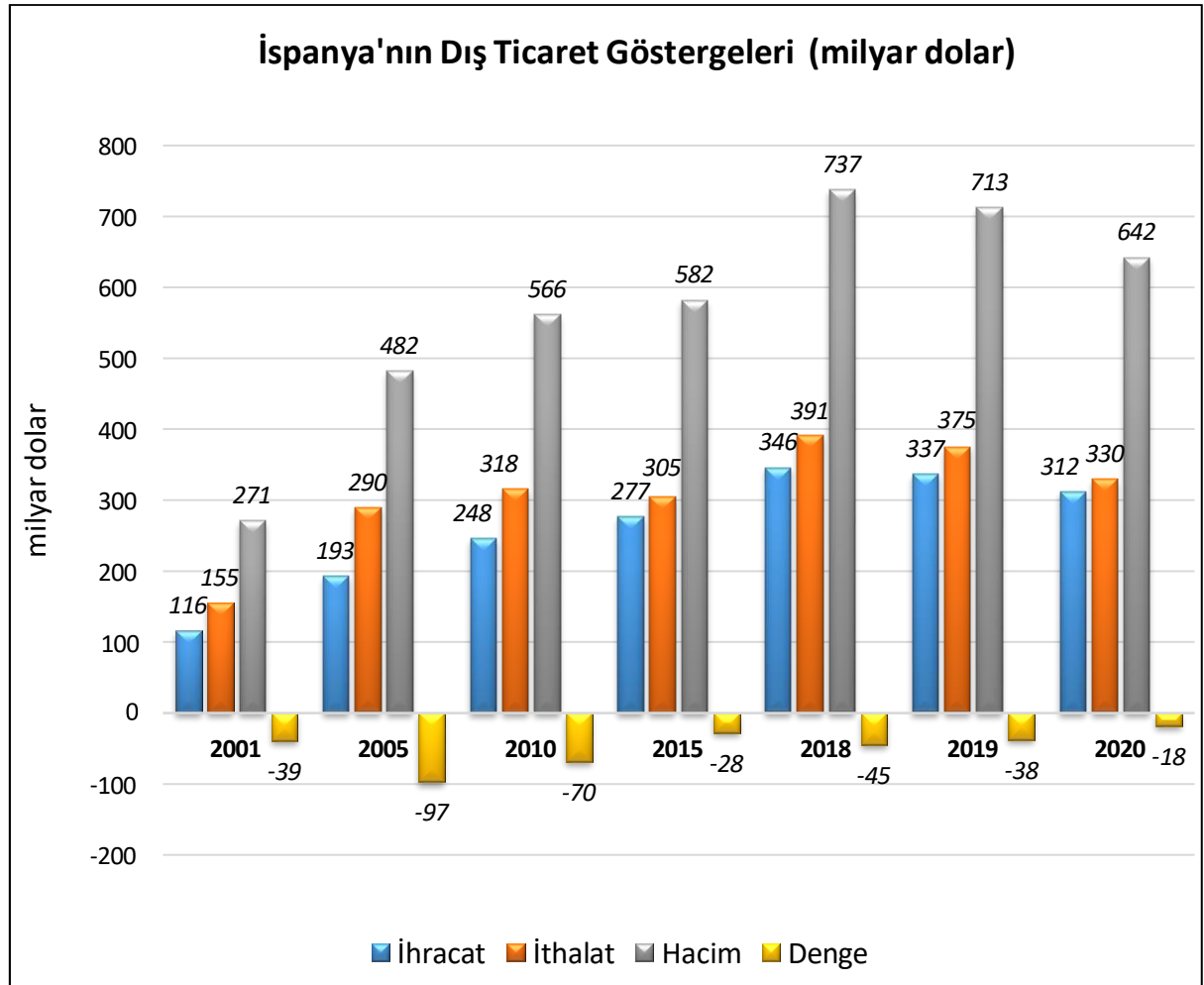
İspanya'nın konumu gereği lojistik de önde gelen sektörlerden birisidir. Avrupa, Kuzey Afrika ve Latin Amerika pazarına erişim imkanı sağlamaktadır. Ülkede 46 liman vardır. En önemli konteyner limanları Valencia, Algeciras ve Barselona'dır. İspanya, hızlı tren taşımacılığında ön sıralardadır. Akdeniz koridoru önümüzdeki yıllarda tamamlanması gereken önemli bir proje olup, kuzey Afrika'ya açılım açısından önemlidir.

AB üyesi bir ülke olarak İspanya da tüm üye ülkeler gibi AB müktesebatına uyum sağlamıştır.

BM, insani gelişmişlik endeksine göre dünyada 189 ülke arasında İspanya 25. sıradadır. Ekonomik serbestlik endeksine göre İspanya, dünyada 178 ülke arasında 39. sıradadır. Küresel rekabetçilik açısından dünyadaki 141 ülke arasında İspanya 23. sıradadır. Dünya Bankası iş yapma kolaylığı endeksine göre iş yapma kolaylığı açısından İspanya, dünyada 190 ülke arasında 30. sıradadır.

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Kaynak: Trademap-İspanya verileri

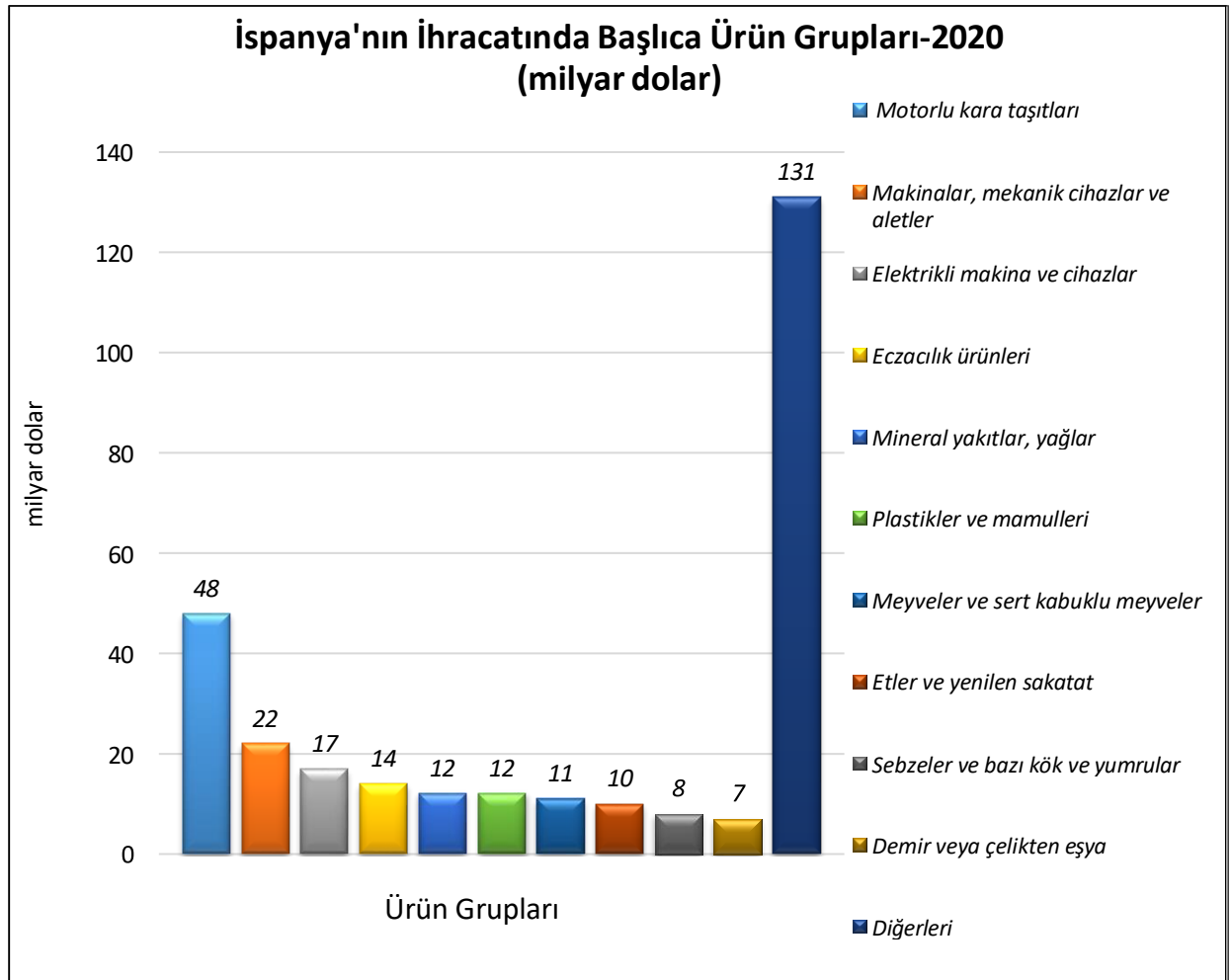
2020 yılında ülkenin ihracatı 312 milyar dolar (önceki yıla kıyasla % 7 azalış), ithalatı 330 milyar dolar (önceki yıla kıyasla % 12 azalış) olmuştur. Dış ticaretinde 2020 yılında 18 milyar dolarlık açık bulunmaktadır. 2020 yılında İspanya, dünya ihracatında % 1,7 pay ile 19., dünya ithalatında ise % 1,8 pay ile 16. sırada gelmektedir.

Ülkenin dünyaya ihracatında en önemli ürün grupları sırasıyla motorlu kara taşıtları, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, elektrikli makine ve cihazlar, eczacılık ürünleri, mineral yakıtlar, yağlar, plastikler ve mamulleri, meyveler ve sert kabuklu meyveler, etler ve yenilen sakatat, sebzeler ve bazı kök ve yumrular, demir veya çelikten eşyadır.

Ülkenin dünyadan ithalatında en önemli ürün grupları sırasıyla motorlu kara taşıtları, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, mineral yakıtlar, yağlar, elektrikli makina ve cihazlar, eczacılık ürünleri, plastikler ve mamulleri, organik kimyasallar, optik, fotoğraf, ölçü, tıbbi alet ve cihazlar, örülmemiş giyim eşyası ve aksesuarı, demir ve çeliktir.

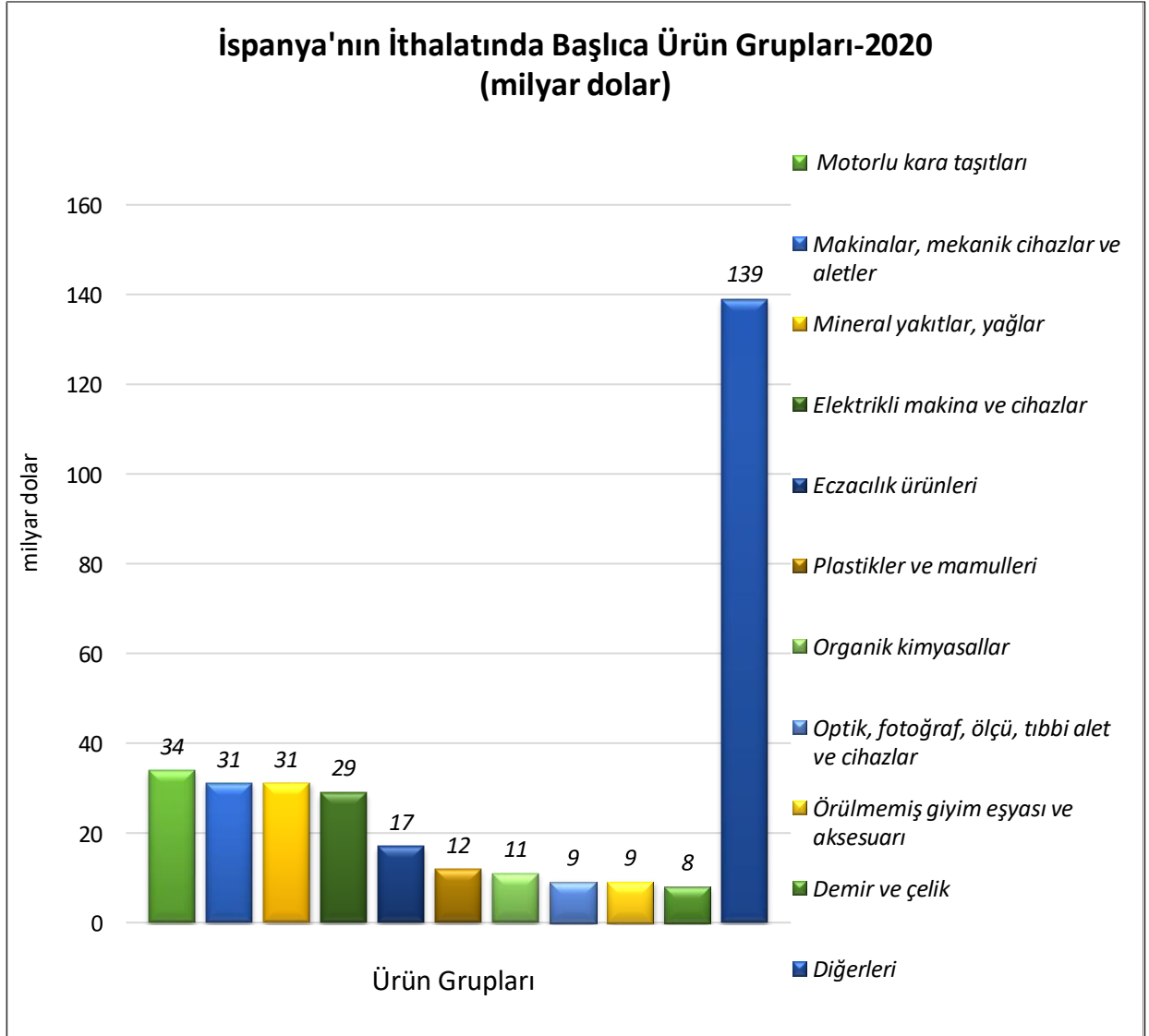
Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

Kaynak: Trademap-İspanya verileri

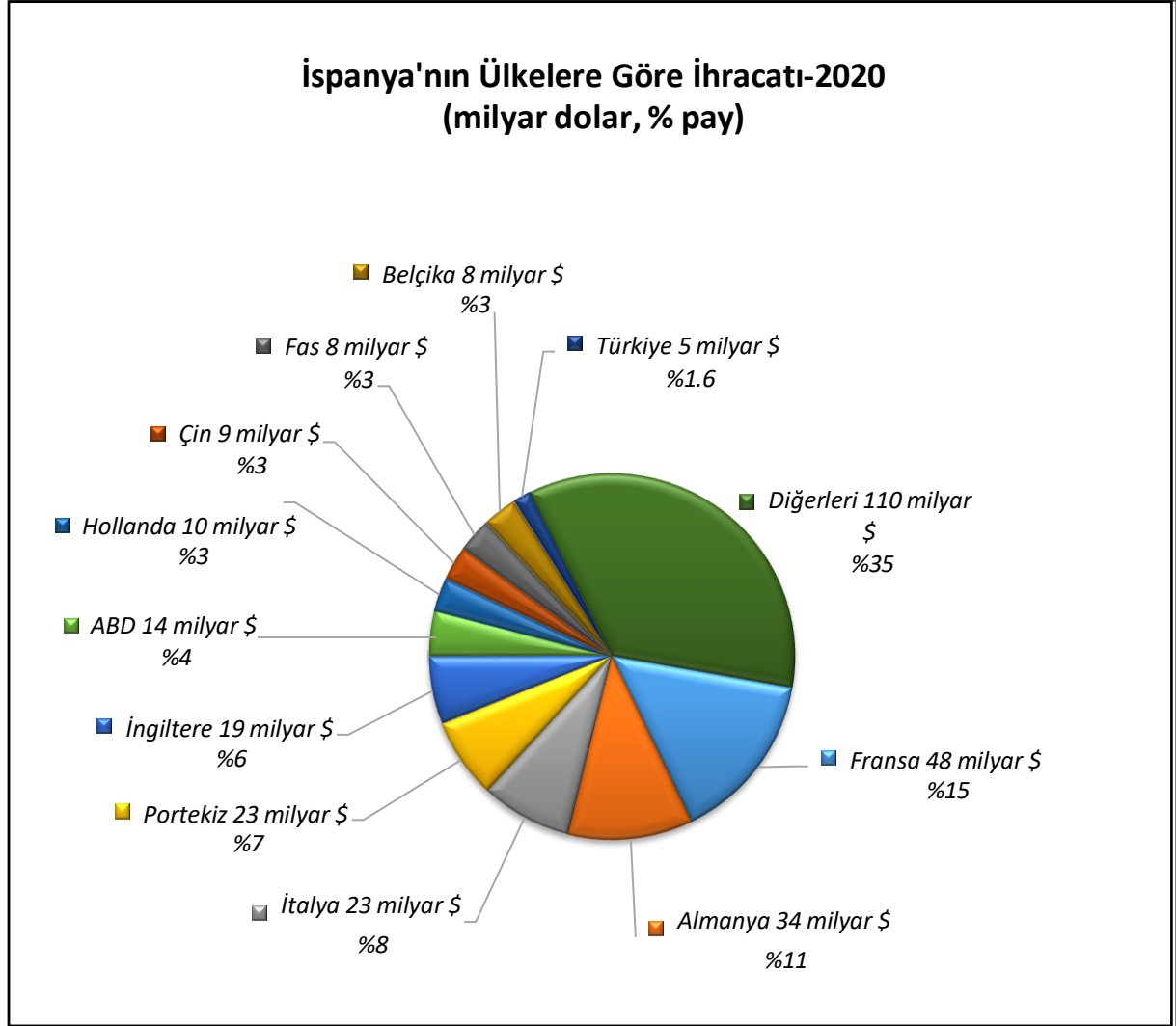
İthalat

Kaynak: Trademap-İspanya verileri

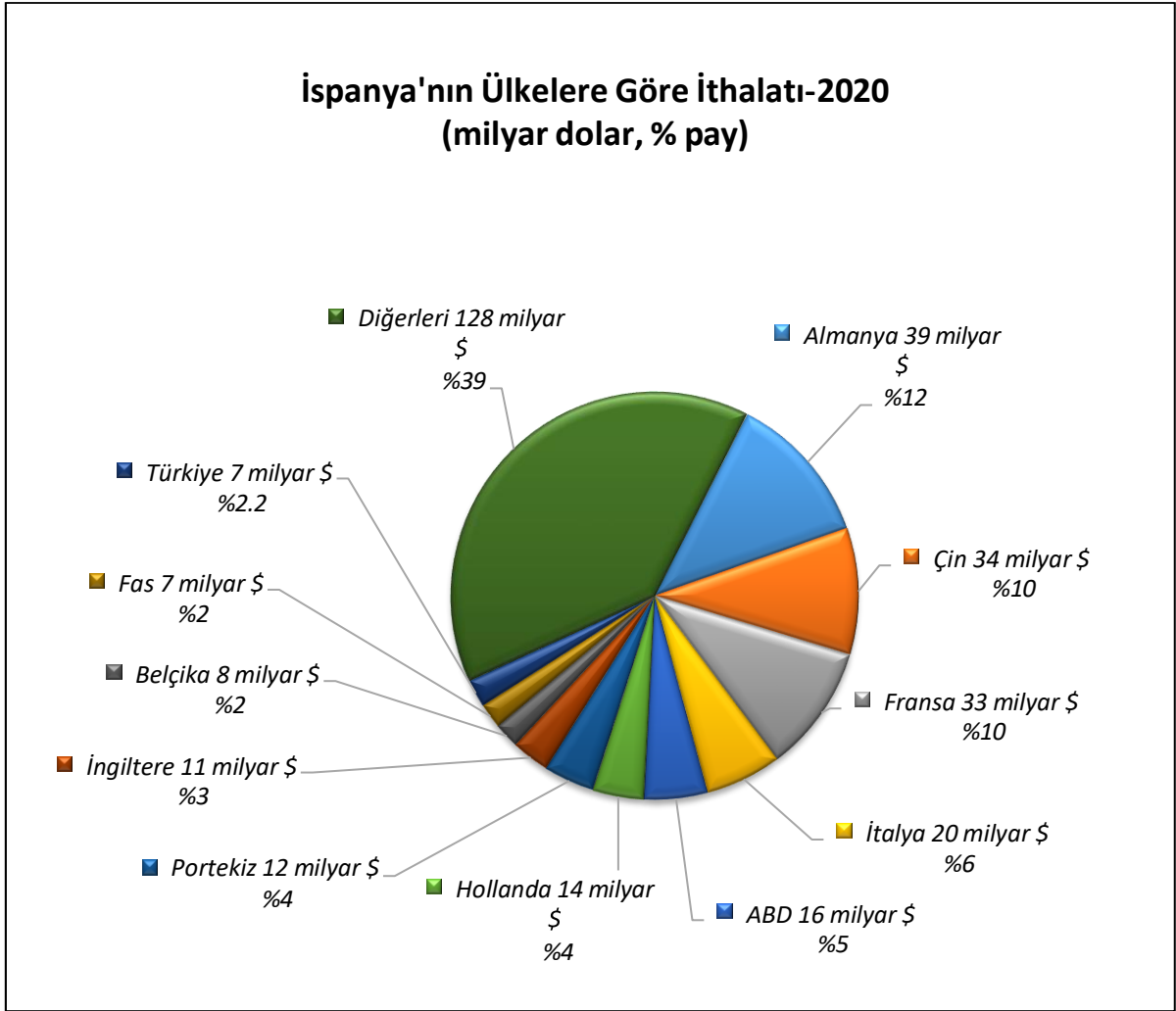
Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

Kaynak: Trademap-İspanya verileri

İthalat

Kaynak: Trademap-İspanya verileri

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

İspanya'da yabancı yatırımlar, geçen 25 sene içerisinde İspanyol ekonomisinin modernleşmesinde büyük rol oynamıştır.

UNCTAD verilerine göre, İspanya'ya 2020 yılında 8,9 milyar dolar tutarında doğrudan yabancı yatırım girişi olmuştur. Ülkeye doğrudan yabancı yatırım girişleri 2019 yılına göre % 4,9 oranında artış kaydetmiştir. 2020 yılı itibarı ile ülkeye gelen doğrudan yabancı yatırım stoku 853 milyar dolardır.

Diğer taraftan, İspanya'nın yurtdışında yaptığı yatırımların artmasına bağlı olarak son yıllarda ülkeden sermaye çıkışında ciddi bir artış görülmektedir. Bunun büyük kısmını, Latin Amerika ülkelerine yapılan yatırımlar oluşturmaktadır. İspanya'nın bu ülkelere yaptığı yatırımlar rekor bir düzeye ulaşmıştır. İspanyol yatırımlarının yöneldiği ikinci büyük hedef OECD ülkeleridir. Özellikle Birleşik Krallık ve ABD, İspanyol yatırımlarının yöneldiği en önemli ülkelerin başında gelmektedir. UNCTAD verilerine göre İspanya'nın ülke dışına doğrudan yatırım çıkışı 2020 yılında bir önceki yıla kıyasla % 8,9 oranında azalarak 21,4 milyar dolar olmuştur. Ülkenin yurtdışı doğrudan yatırım stoku 2020 yılı itibarı ile 625 milyar dolar olmuştur.

Yabancı Yatırım Mevzuatı

İspanya'da yabancı yatırımlar üzerinde herhangi bir kontrol mekanizması bulunmamaktadır. İlgili yatırım, Bakanlar Kurulu'nun ön iznine tabi olan vergi cenneti ülkeler menşeli veya ulusal güvenlik faaliyetleri ile doğrudan ilişkili olan bir yatırım veyahut da AB üyesi olmayan ülkelerin diplomatik temsilcilikleri için gayrimenkul yatırımı olmadığı müddetçe yatırım bildirimini yatırımın gerçekleşmesinden sonra yapılmaktadır.

İspanya'daki Serbest Bölgeler (Özel Ekonomik Bölgeler)

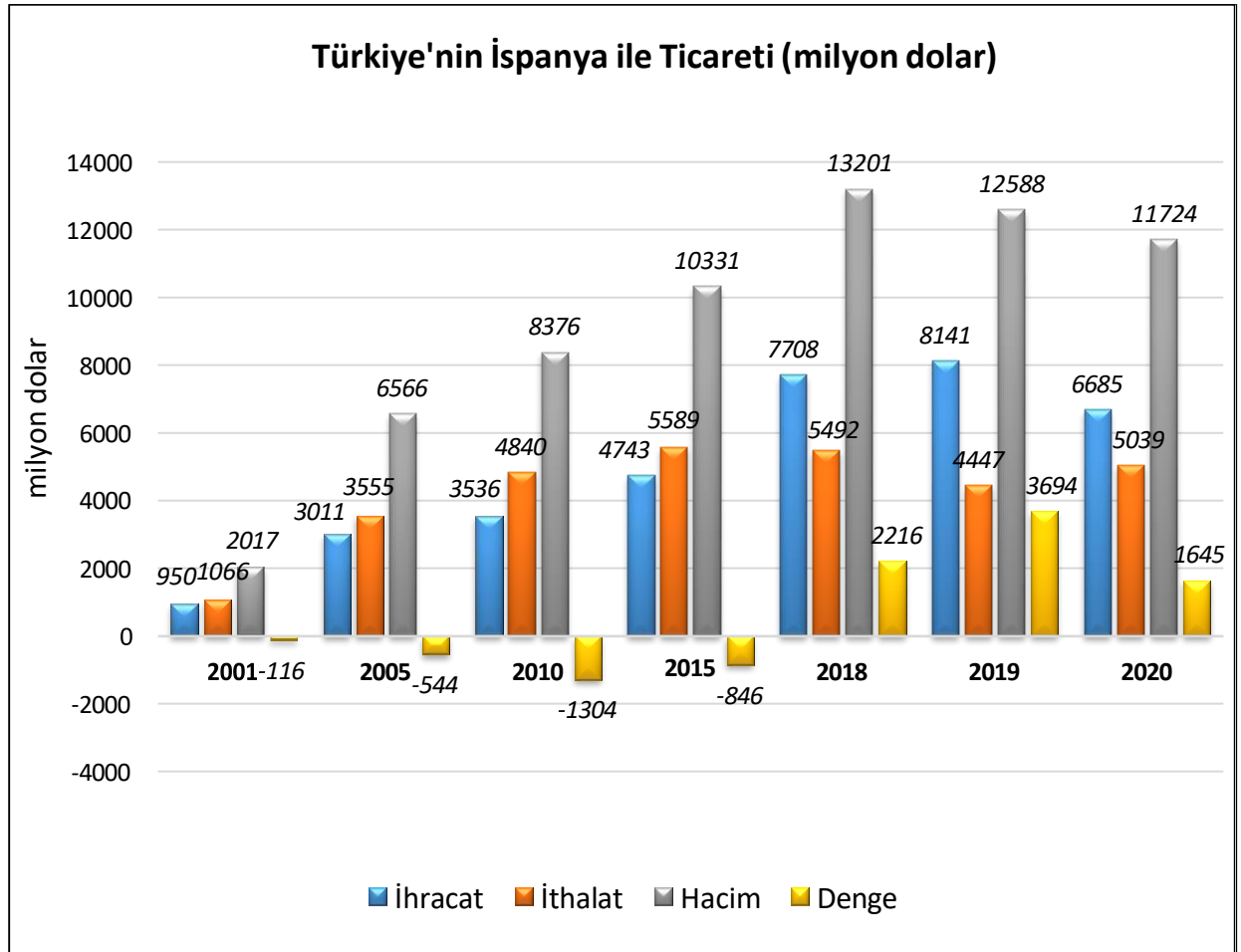
İspanya'da hem ana kara üzerinde hem de adalarda bir çok serbest bölge faaliyet göstermektedir. En büyük serbest bölgeler Barselona, Cadiz, Kanarya Adaları ve Vigo'da bulunmaktadır. İspanyol gümrük mevzuatı firmaların kendi serbest ticaret alanları olmasına imkan tanımaktadır. Gümrük vergileri sadece üretilen veya bölgeye getirilen malların İspanya'ya tüketim amacıyla ithal edilmesi halinde geçerli olmaktadır. Bu bölgelerde faaliyet gösteren firmalar, İspanyol iş kanunlarına bağlıdır.

5. TÜRKİYE İLE TİCARET

Genel Durum

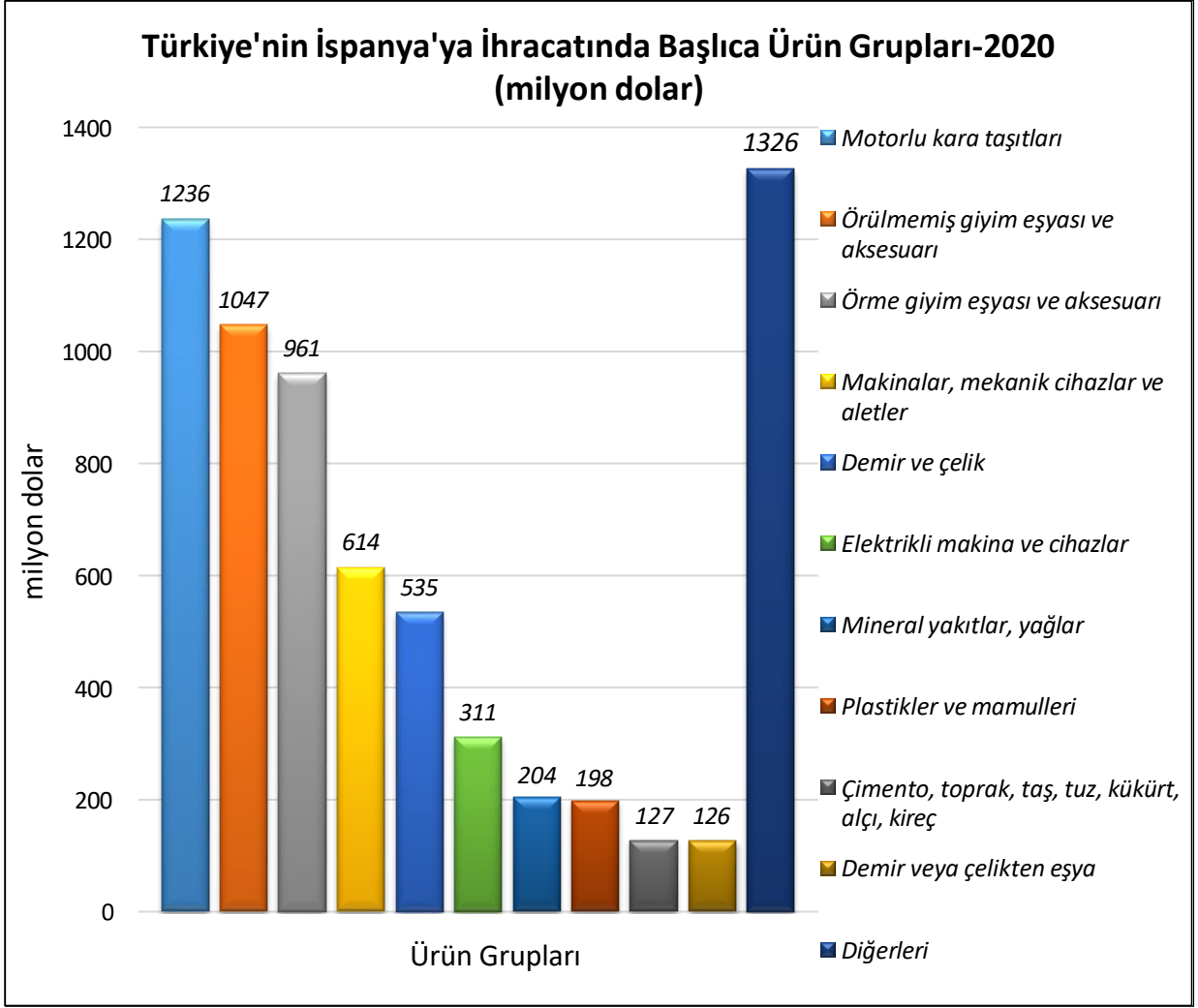
Türkiye'nin 1980'li yıllarda içine girdiği ekonomik liberalizasyon döneminde genel olarak gelişen dış ticarete paralel olarak Türkiye-İspanya ikili ticareti de artış göstermiş, 1996 yılında yürürlüğe giren Avrupa Birliği ile Gümrük Birliği anlaşmasıyla ikili ilişkiler daha da gelişmiştir. 1999 senesinde Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne adaylığının onaylanması, Akdeniz'in zıt köşesinde yerleşik bulunan bu iki ülkenin yakınlaşmasına yardımcı olmuştur.

Türkiye-İspanya Dış Ticareti

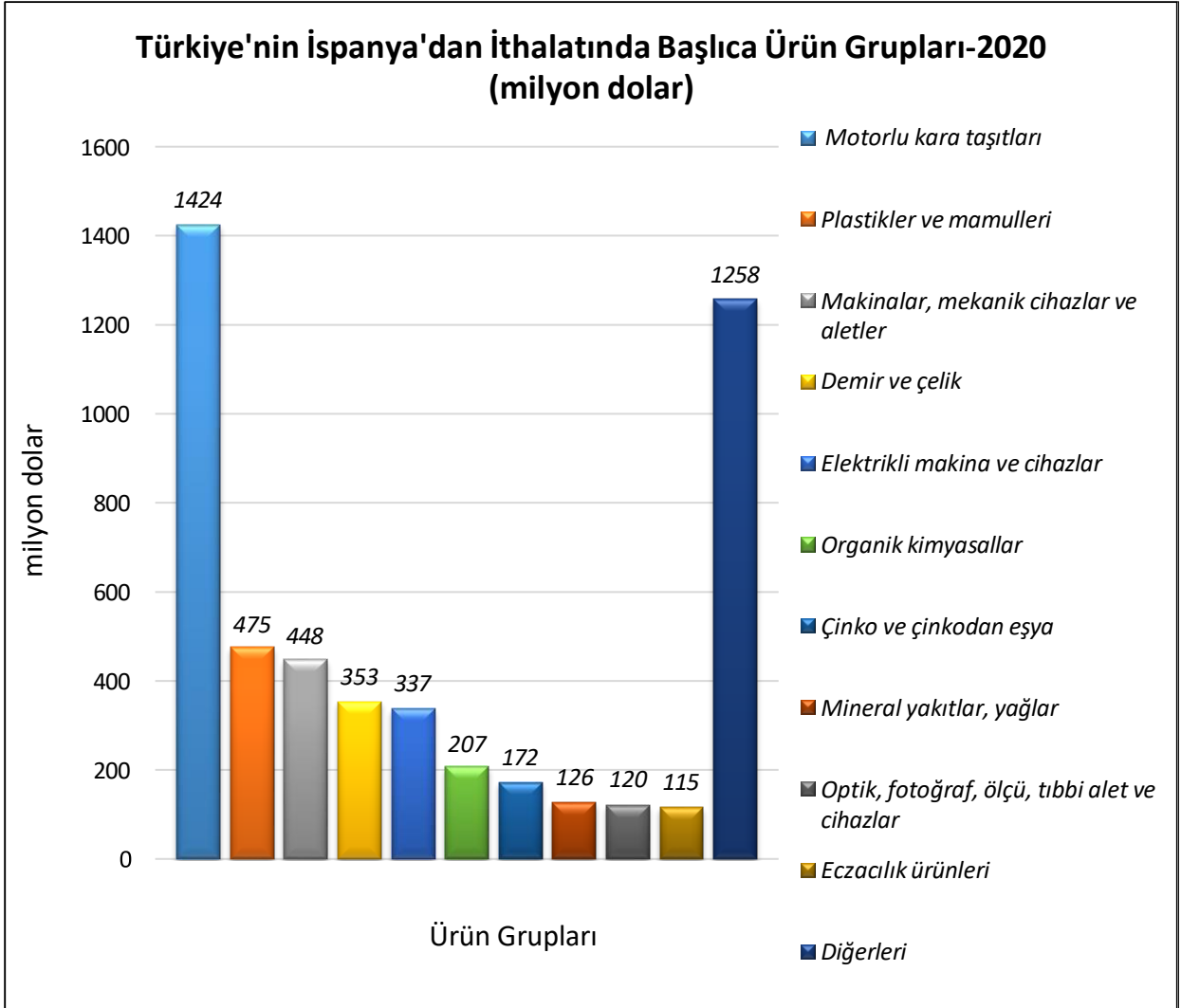
Kaynak: Trademap-Türkiye verileri

Türkiye'nin İspanya'ya İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri

Türkiye'nin İspanya'dan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap-Türkiye verileri

Yatırım İlişkileri

TCMB verilerine göre ülkemize İspanyol firmaları tarafından yapılan doğrudan yabancı yatırımların stoku 2020 yılı itibarı ile 7,73 milyar dolardır.

Madrid Ticaret Müşavirliği verilerine göre, İspanya'da faaliyet gösteren yaklaşık 113 Türk işletmesi bulunmaktadır. TCMB verilerine göre 2020 yılı itibarı ile Türkiye'den İspanya'ya yapılan doğrudan yatırım stoku 92 milyon dolardır.

EKLER:***EK-1: İspanya'nın İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)***

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			346 064 315	337 215 114	312 080 513	100,0	-7,5
1.	8703	Otomobiller	35 713 458	34 360 713	31 510 814	10,1	-8,3
2.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	8 014 423	9 308 648	10 218 038	3,3	9,8
3.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	16 774 809	15 541 276	9 648 096	3,1	-37,9
4.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	11 798 867	10 633 203	9 101 579	2,9	-14,4
5.	0203	Domuz eti (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	4 030 853	5 129 598	6 460 657	2,1	25,9
6.	8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	6 477 809	5 807 636	4 487 640	1,4	-22,7
7.	0805	Turunçgiller (taze/kurutulmuş)	3 716 345	3 580 280	4 190 951	1,3	17,1
8.	6907	Cilasız veya sırsız seramikten döşeme veya kaplama karoları ve kaldırım taşları, mozaik küpler vb.	3 228 165	3 155 265	3 362 589	1,1	6,6
9.	1509	Zeytinyağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	3 588 541	3 281 360	3 214 614	1	-2
10.	8802	Helikopterler, uçaklar vb; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	3 210 018	3 707 836	3 172 189	1	-14,4
11.	2204	Taze üzüm şarabı (kuvvetlendirilmiş şaraplar dahil) ve üzüm şırası	3 513 593	3 066 797	3 059 557	1	-0,2
12.	6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	3 350 165	3 658 192	2 934 503	0,9	-19,8
13.	0709	Diğer sebzeler (taze/soğutulmuş)	2 220 531	2 303 233	2 535 672	0,8	10,1
14.	3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	2 504 034	2 302 405	2 294 338	0,7	-0,4
15.	4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	2 556 925	2 389 238	2 209 379	0,7	-7,5

Kaynak: Trademap

EK-2: İspanya'nın İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			391 056 705	375 485 170	329 738 801	100,0	-12,2
1.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	34 198 938	29 994 413	18 214 889	5,5	-39,3
2.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	17 790 222	16 815 703	14 541 507	4,4	-13,5
3.	8703	Otomobiller	22 186 292	20 945 382	13 844 345	4,2	-33,9
4.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	10 495 233	10 222 263	11 037 096	3,3	8
5.	8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	6 429 341	6 182 670	6 340 278	1,9	2,5
6.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	9 064 008	8 454 769	5 735 112	1,7	-32,2
7.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	8 819 736	8 160 949	4 763 338	1,4	-41,6
8.	3002	İnsan kanı, hayvan kanı, serum, aşı, toksin vb. Ürünler	4 023 813	4 160 567	4 555 799	1,4	9,5
9.	8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	4 226 589	3 815 352	4 373 322	1,3	14,6
10.	2933	Sadece azotlu heterosiklik bileşikler	3 144 049	3 168 576	3 546 498	1,1	11,9
11.	6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	3 675 772	3 954 544	3 191 769	1	-19,3
12.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	3 097 134	3 206 095	2 885 457	0,9	-10
13.	6307	Diğer hazır eşya (elbise patronları dahil)	258 878	285 623	2 642 918	0,8	825,3
14.	9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	2 514 777	2 542 697	2 497 985	0,8	-1,8
15.	6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	2 133 179	2 243 190	1 980 891	0,6	-11,7

Kaynak: Trademap

EK-3: İspanya'nın Ülkelere Göre İhracatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (% 2019-2020)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		346 064 315	337 215 114	312 080 513	100,0	-7,5
1.	Fransa	51 345 680	49 139 103	48 195 273	15,4	-1,9
2.	Almanya	36 264 844	34 767 305	33 805 203	10,8	-2,8
3.	İtalya	27 005 531	26 009 597	23 430 464	7,5	-9,9
4.	Portekiz	25 172 530	24 523 329	22 626 713	7,3	-7,7
5.	İngiltere	21 961 683	22 016 846	18 748 465	6	-14,8
6.	ABD	15 113 663	15 383 387	13 956 276	4,5	-9,3
7.	Hollanda	12 025 883	11 004 432	10 378 425	3,3	-5,7
8.	Çin	7 420 703	7 613 577	9 339 784	3	22,7
9.	Fas	9 724 014	9 534 025	8 439 404	2,7	-11,5
10.	Belçika	9 878 709	9 282 707	8 296 807	2,7	-10,6
11.	Polonya	6 634 674	6 920 098	6 845 244	2,2	-1,1
12.	İsviçre	4 962 712	5 637 140	5 846 766	1,9	3,7
13.	Türkiye	5 705 824	4 999 308	4 871 481	1,6	-2,6
14.	Meksika	5 393 026	4 809 152	3 676 791	1,2	-23,5
15.	Japonya	2 989 922	3 050 375	2 879 415	0,9	-5,6

Kaynak: Trademap

EK-4: İspanya'nın Ülkelere Göre İthalatı (bin dolar)

Sıra	Ülke	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (% 2019-2020)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		391 056 705	375 485 170	329 738 801	100,0	-12,2
1.	Almanya	47 537 565	44 701 713	39 010 101	11,8	-12,7
2.	Çin	31 797 407	32 639 038	33 510 178	10,2	2,7
3.	Fransa	40 958 309	37 407 363	32 583 825	9,9	-12,9
4.	İtalya	25 037 977	23 031 110	20 344 913	6,2	-11,7
5.	ABD	15 565 485	17 396 648	16 052 697	4,9	-7,7
6.	Hollanda	15 353 112	15 613 981	14 421 166	4,4	-7,6
7.	Portekiz	13 794 714	12 789 172	12 276 196	3,7	- 4
8.	İngiltere	13 607 316	13 219 522	10 699 497	3,2	-19,1
9.	Belçika	8 761 781	8 324 184	7 901 801	2,4	-5,1
10.	Fas	7 912 117	7 779 618	7 269 547	2,2	-6,6
11.	Türkiye	8 409 582	8 497 881	7 213 386	2,2	-15,1
12.	Polonya	6 450 093	6 372 398	6 407 315	1,9	0,5
13.	Nijerya	6 653 486	6 335 652	4 440 910	1,3	-29,9
14.	İsviçre	4 974 271	4 119 990	4 393 878	1,3	6,6
15.	Çekya	5 067 481	4 889 740	4 182 662	1,3	-14,5

Kaynak: Trademap

Ek-5: Türkiye'nin İspanya'ya İhracatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	TİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (% 2020)	Değişim (% 2019-2020)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			7 708 490	8 141 147	6 684 540	100,0	-17,9
1.	8703	Otomobiller	1 044 450	957 480	691 524	10,3	-27,8
2.	6204	Kadınlar ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, elbise, etek, pantolon etek, vb.(yüzme kıyafetleri hariç)	662 918	767 026	641 432	9,6	-16,4
3.	6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya (örme)	229 943	272 254	320 149	4,8	17,6
4.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	196 128	274 778	263 376	3,9	-4,1
5.	7210	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde mamulleri, genişlik ≥600 mm (kaplanmış)	127 528	169 566	232 002	3,5	36,8
6.	6109	Tiörtler, fanilalar, atletler, kaşkorseler ve diğer iç giyim eşyası (örme)	293 779	293 527	223 936	3,4	-23,7
7.	6104	Kadın ve kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, etek, pantolon, tulum ve şort (örme)(yüzme kıyafeti hariç)	206 079	194 744	183 785	2,7	-5,6
8.	7208	Demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (genişlik >= 600 mm)	428 657	310 492	157 022	2,3	-49,4
9.	6206	Kadınlar ve kız çocuklar için bluzlar, gömlekler ve gömlek-bluzlar	196 031	178 178	153 345	2,3	-13,9
10.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	411 327	565 821	147 141	2,2	-74
11.	8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	187 765	155 640	125 741	1,9	-19,2
12.	6203	Erkekler ve erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, blazer, pantolon, tulum ve şort (yüzme kıyafeti hariç)	306 098	248 035	118 892	1,8	-52,1
13.	8701	Traktörler	99 450	100 444	99 329	1,5	-1,1
14.	8418	Buzdolapları, dondurucular ve diğer soğutucu ve dondurucu cihazlar ve ısı pompaları	79 800	90 118	92 242	1,4	2,4
15.	2836	Karbonat; peroksikarbonat; amonyum karbomat içeren ticari amonyum karbonat	70 784	85 371	81 618	1,2	-4,4

Kaynak: Trademap

Ek-6: Türkiye'nin İspanya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (bin dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER	2018	2019	2020	Pay (%, 2020)	Değişim (%, 2019- 2020)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			5 492 454	4 446 670	5 039 416	100,0	13,3
1.	8703	Otomobiller	852 765	425 962	1 076 100	21,4	152,6
2.	8708	Karayolu taşıtları için aksam ve parçalar	255 856	258 295	231 244	4,6	-10,5
3.	7901	İşlenmemiş çinko	156 224	188 710	170 694	3,4	-9,5
4.	3902	Propilen ve diğer olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	148 882	135 543	150 090	3	10,7
5.	2902	Siklik hidrokarbonlar	154 929	140 631	112 098	2,2	-20,3
6.	8407	Kıvılcım ile ateşlemeli içten yanmalı doğrusal veya döner pistonlu motorlar (patlamalı motor)	29 890	55 028	108 987	2,2	98,1
7.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	117 805	98 927	97 744	1,9	-1,2
8.	7219	Paslanmaz çelikten yassı hadde mamulleri (genişliği 600 mm. veya fazla olanlar)	79 095	70 339	85 722	1,7	21,9
9.	8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	144 189	49 945	76 525	1,5	53,2
10.	7213	Demir veya alaşımsız çelikten filmaşın (sıcak haddelenmiş, kangal halinde)	89 036	71 038	76 022	1,5	7
11.	3901	Etilen polimerleri (ilk şekillerde)	91 012	82 515	72 759	1,4	-11,8
12.	8545	Elektrik işlerinde kullanılan kömür elektrotlar-fırçalar, lamba-pil kömürleri ve grafit veya diğer kömürden diğer eşya	81 219	61 555	62 582	1,2	1,7
13.	9032	Otomatik kontrol ve ayar alet ve cihazları	71 136	73 910	60 737	1,2	-17,8
14.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	69 560	53 798	58 270	1,2	8,3
15.	3904	Vinil klorür veya diğer halojenlenmiş olefinlerin polimerleri (ilk şekillerde)	46 563	42 519	57 046	1,1	34,2

Kaynak: Trademap